signa incorrigibilitatis extrahitur cum facultate Sacr. Congreg. & retinetur in carceribus ad correctionem; Eadem Sacr. Congreg. Immun. *in Bituntina* 11. *Julii* 1676. *lib. decret. Altov. pag.* 1276.

Alia vide *verb.* Ejecti *per tot.*

INDIA, INDI.

1 In Indiarum regionibus Hispaniæ Regi subjectis permittitur esus carnium diebus Sabbati per annum; Bened.
2 XIV. tom. 1. const. *incip.* Jampridem. Indos Paraquariæ, & Brasiliæ in servitutem redigere prohibetur : Idem const. 36. *incip.* Immensa (*Lit.* A *pag.* 35.)

3 In Indiis Maris Oceani S. Pius V. indulserat, ut animarum cura à Regularibus exerceretur independen-
4 denter ab Ordinariis. Idem tom. 2. const. 1. *inc.* Quamvis ad confirmandum. Idque à Gregorio XIV. confirmatum fuit; Idem *ibid.* Sed non constat privilegium executioni demandatum fuisse; Idem *ibid.* Innocentius autem X. illud declaravit procedere in locis in quibus esset defectus Parochorum ; Idem *Ibid.*

5 In Indiis Regulares ad curam animarum non admittuntur, nisi cum examine, & approbatione Episcoporum ; Idem *ibid.* In Indiis tan Orientalibus, quam Occidentalibus servari jubentur decreta Concilii Trident. de jurisdictione Episcoporum in omnes animarum curam exercentes ; Idem *ibid.*

INDIGNUS pro Prælaturis. Vide *verb.* Abbatisa *num.* 49. & *verb.* Electio *art.* 4. *num.* 40. & *seq.*

INDULGENTIA.

ARTICULUS I.

Indulgentia quoad ea, quæ concernunt ejus naturam, antiquitatem, & divisionem.

SUMMARIUM.

1 *Indulgentiæ nomen, quod à verbo* Indulgeo *derivatur, sumitur duobus præcipue modis, qui assignantur.*
2 *Indulgentia quid sit.*
3 *Indulgentiæ descriptio explicatur.*
4 *Datur thesaurus ecclesiasticus, & describitur.*
5 *Thesaurus ecclesiæ constat ex meritis, & satisfactionibus Christi infinitis, & ex meritis B. Mariæ Virginis, & omnium Sanctorum.*
6 *Thesaurus ecclesiæ ubi repositus sit, & existat.*
7 *Indulgentiarum usus est antiquissimus.*
8 *Indulgentia dividitur in plenariam, & particularem, & quæ sit utraque.*
9 *Indulgentia plena, plenior, & plenissima quoad effectum non differunt.*
10 *Potest tamen inter ipsas notari aliquod discrimen, si non quoad effectum, saltem quoad specialia privilegia, & annexas facultates.*
11 *Quid intelligatur per Indulgentiam concessam instar Jubilæi, in forma Jubilæi, & per modum Jubilæi.*
12 *Indulgentia partialis quid sit.*
13 *Indulgentia partialis, alia vocatur* Quarena, Quadragena, Quarantena. *Alia vocatur* Septena *Alia vocatur* Carena, *& quid per ipsas omnes intelligatur.*
14 *Alia vocatur centum dierum, centum annorum, mille annorum, centum mille annorum, biscentum mille, seu tercentum mille annorum & hujusmodi.*
15 *Alia vocatur Indulgentia tertiæ, vel quartæ partis peccatorum, & quid sit.*
16 *Indulgentia partialis concessa cum plenaria quomodo debeat intelligi.*
17 *Indulgentia, alia est perpetua, alia temporalis, & alia indefinita, & qualis sit quælibet.*
18 *Indulgentia insuper, alia est localis, alia realis, & alia personalis, & qualis sit quælibet.*
19 *Afferuntur aliqua notanda circa Indulgentiam localem.*
20 *Afferuntur aliqua notanda circa indulgentiam realem.*

INDULGENTIÆ nomen, quod à verbo *Indulgeo* deriva- 1
tur, sumitur duobus præcipue modis. *Primo* sumitur pro lenitate, seu condescendentia, *ut* 1. *ad Corinth.* 7. *Hoc autem dico secundum Indulgentiam, non secundum imperium. Secundo* sumitur pro remissione, ut Isaiæ *cap.* 16. *Prædicare captivis Indulgentiam*, quæ verba in Evangelio S. Lucæ *cap.* 4. sic referuntur : *Prædicare captivis*
remissionem. Hinc Indulgentia recte describitur, quod 2
sit *remissio pœnæ temporalis debitæ pro peccatis actualibus quoad culpam jam remissis, facta extra Sacramentum ab habente facultatem per applicationem thesauri ec-*
clesiastici ; Est in re communis. Dicitur primo *remissio* 3
pœnæ temporalis, quia per Indulgentiam non remittitur culpa, sed pœna tantum temporalis, restans in hac vita, vel in purgatorio luenda : Unde quando in forma, seu concessione Indulgentiæ dicitur per illam concedi remissionem *peccatorum*, accipitur peccatum pro pœna peccati, juxta illud 2. *Machab.* 12. *Ut à peccatis solvantur*, & quando vocatur Indulgentia à *pœna, & culpa*, intelligitur, quod per talem Indulgentiam conceditur facultas absolvendi à culpa etiam reservata, ut notant Lezana *tom.* 3. *verb.* Indulgentia, Raynaldus *in scapulari p.* 2. *quæst.* 5. *num.* 1. Gobat. *in Quinario tract.* 4. *cap.* 2. *numer.* 17. & alii. Secundo dicitur *Debitæ pro peccatis actualibus &c.* quia peccatum originale, ejusque pœna remittitur per Baptismum. Dicitur 3. *Facta extra Sacramentum ab habente facultatem*, quia concessio Indulgentiarum est actus Jurisdictionis ecclesiasticæ (non Ordinis) in foro externo competens Papæ plenarie, & aliis partialiter. Dicitur 4. *Per applicationem thesauri ecclesiastici*, ut ostendatur istam remissionem non esse omnino gratuitam, sed habere annexam solutionem pœnæ æquivalentem.

Dari autem in ecclesia catholica thesaurum eccle- 4
siasticum spiritualem, satisfactorium, qui nihil aliud est, quam *maximus quidam, & inexhauribilis cumulus meritorum, & satisfactionum : quæ è Christo Domino ejusque vivis membris superfuerunt, & in acceptatione, memoriaque divina servantur, & in utilitatem ecclesiæ membrorum erogari possunt per legitimam Indulgentiarum concessionem*, tenent omnes Catholici, atque patet, tum ex perpetua traditione, ac sensu ecclesiæ ; tum ex Concilio Trident. *sess.* 25. *in decreto de Indulgentiis*, tum ex *Extravag.* Unigenitus, *de pœnitentiis, & remissionibus inter communes*, ubi sic expresse habetur : "Unigenitus Dei Filius de sinu Patris in uterum dignatus est „descendere Matris, in qua, & ex qua nostræ mortali„tatis substantiam Divinitati suæ, in suppositi unitate, „ineffabili unione conjunxit, id quod fuit permanens, „& quod non erat assumens, ut haberet unde homi„nem lapsum redimeret, & pro eo satisfaceret Deo Pa„tri. Ubi enim venit plenitudo temporis, misit Deus Fi„lium suum, factum sub lege, natum ex muliere, ut „eos, qui sub lege erant, redimeret, ut adoptionem reci„perent filiorum; ipse namque factus nobis à Deo Sapien„tia, Justitia, Sanctificatio, & Redemptio, non per san„guinem hircorum, aut vitulorum, sed per proprium san„guinem introivit semel in Sancta, æterna Redemptione „inventa. Non enim corruptibilibus auro, & argento, „sed sui ipsius Agni incontaminati, & immaculati pre„tioso sanguine nos redemit, quem in ara crucis inno„cens immolatus, non guttam sanguinis modicam, quæ „tamen propter unionem ad Verbum pro redemptione to„tius humani generis suffecisset, sed copiose, velut quod„dam profluvium noscitur effudisse; ita ut à planta pedis „usque ad verticem capitis, nulla sanitas inveniretur in „ipso. Quantum ergo exinde, ut nec supervacua, inanis, „aut superflua tantæ effusionis miseratio redderetur, the„saurum militanti ecclesiæ acquisivit, volens suis thesau„rizare Filiis Pius Pater, ut sic sit infinitus thesaurus ho„minibus, quo, qui usi sint, Dei amicitiæ participes sunt „effecti. Quem quidem thesaurum, non in sudario repo-
„situm, non in agro absconditum, sed per Beatum Pe„trum Cœli clavigerum, ejusque Successores, suos in „Terris Vicarios commisit fidelibus salubriter dispensan„dum, & propriis, & rationabilibus causis, nunc pro „totali, nunc pro partiali remissione pœnæ temporalis „pro peccatis debitæ, tam generaliter, quam specialiter „(prout cum Deo expedire cognoscerent) vere pœniten„tibus, & confessis misericorditer applicandum. Ad cu„jus quidem thesauri cumulum Beatæ Dei Genitricis, „omnium Electorum à primo justo usque ad ultimum me„rita, adminiculum præstare noscuntur, de cujus con„sumptione, seu minutione non est aliquatenus formi„dandum, tam propter infinita Christi (ut prædictum est) „merita, quam pro eo, quod quanto plures ex ejus appli„catione trahuntur ad justitiam, tanto magis accrescit „ipsorum cumulus meritorum."

5 Unde, ut vides, thesaurus ecclesiæ constat in primis ex meritis, & satisfactionibus Christi, quæ, cum sint valoris infiniti, constituunt thesaurum inexhauribilem, & ulterius constat ex meritis B. V. Mariæ, & omnium Sanctorum. Quamvis enim satisfactiones Christi, utpote infinitæ, de se sufficiant, & superabundent ad constituendum ecclesiæ thesaurum sufficientem, & superabundantem pro omnibus; congruum tamen fuit, ut ex divina dignatione ad constituendum hunc spiritualem ecclesiæ thesaurum assumerentur etiam merita, & satisfactiones Sanctorum, ne alioquin eorum merita, & satisfactiones quoad vim satisfactoriam à Deo irremunerata remaneant; & ut per hoc magis elucescat perfecta unio Sanctorum cum Christo capite suo, & in corpore mystico ecclesiæ perfecta servetur *Communio Sanctorum.* Nam corpus mysticum ecclesiæ, non solum constat Christo, tamquam capite, sed etiam Sanctis tamquam nobilissimis membris, justa illud Apostoli *ad Romanos* 12. *Multi unum sumus*
6 *in Christo, singuli autem alter alterius membra.* Thesaurus autem hic, cum sit mere spiritualis, non reperitur repositus, sicut alii thesauri, in aliquo loco materiali hujus mundi, sed existit dumtaxat in mente, seu memoria divina, in quantum ante oculos Dei merita, & satisfactiones superabundantes Christi, & Sanctorum nondum oblivioni sunt traditæ, sed adhuc vivunt, & vigent, donec aliis indigentibus ecclesiæ membris opportune communicentur, & sic quantum fieri potest, remunerentur,

7 Indulgentiarum usus non est noviter ab ecclesia inductus, ut prætendunt hæretici, sed est in ecclesia catholica antiquissimus. Multi enim Sacri Interpretes, & Theologi apud Henricx *de sacramento Pœnitentiæ disp.* 4. *quæst.* 7. *num.* 44. docent, S. Paulum 2. *ad Corinth.* 2. dedisse incestuoso jam pœnitenti Indulgentias, dum ait: *Nam & ego quod donavi, si quid donavi propter vos in persona Christi*, & esse antiquissimum usum Indulgentiarum in ecclesia catholica tradit expresse Trid. *sess.* 25. *decr. de Indulgentiis*, ubi loquens de facultate conferendi Indulgentias concessas à Christo ecclesiæ, docet, quod *antiquissimis etiam temporibus illa usa fuerit.* Et de facto plures antiquissimos Summos Pontifices concessisse Indulgentias referunt ex probatis Auctoribus Bellarminus *l.* 1. *de Indulg. c.* 3. Kilianus Kazenberger *in supp. theol.* Patritii Sporer *c.* 3. *de Indulgentiis n.* 5. & alii passim.

8 Indulgentia dividitur in plenariam, & non plenariam, seu partialem ; *Communis*, textu expresso in citat. & adducta *supra numer.* 4. *Extravagant.* Unigenitus Dei Filius, *de pœnitent. & remission.* Indulgentia plenaria est illa, quæ remittit totam pœnam temporalem ex peccatis omnibus quoad culpam jam dimissis restantem, & debitam. *Est in re communis.* Circa hanc Indulgentiam plenariam aliqui distinguunt inter Indulgentiam plenam, pleniorem, & plenissimam *arg. Extravag.* Antiquorum, *de pœnitentiis, & remissionibus, inter communes*, in qua dicitur : *Non solum plenam, & largiorem, immo plenissimam omnium suorum concedimus veniam delicto-*
9 *rum.* At vero quoad effectum nullum inter eas apparet discrimen, cum non solum Indulgentia plenissima, sed etiam plenior, & plena in rite dispositis, & confessis conferat remissionem omnium pœnarum pro peccatis quoad culpam jam remissis debitarum ; Ita enim docet modernus Stylus Curiæ Romanæ plurimorum jam annorum usu, & Sapientum Judicio, & auctoritate roboratus, nempe quod per Indulgentiam *plenariam* id ipsum designetur quod per *plenissimam*, ita ut quoties datur Indulgentia plenaria, toties censeatur dari, & fieri relaxatio, seu remissio omnium pœnarum, quas quis in purgatorio luere deberet. Sic testantur Sotus *in* 4. *dist.* 21. *q.* 2. *artic.* 1. Suarez *tom.* 4. *disp.* 50. *sect.* 2. Corduba *q.* 11. Kazenberger *l. c. n.* 7. Bonacina, Toletus, Lugo, Belarminus, aliique prope omnes apud Gobat. *tract.* 4. *de Indulg. part.* 2. *c.* 2. *n.* 273. Immo Pontifex *in cit. Extrav.* Antiquorum per illum loquendi modum nihil aliud intelligere voluit, quam concedere *Indulgentiam adeo plenam, prout Clavium potestas se extendit*; sicuti ipsummet Papam interpretatum fuisse in consistorio testatur Glos. *ibid. Plenissimam.*

Potest tamen, si non quoad effectum, saltem quoad 10
specialia privilegia, & annexas facultates (cum Marchantio *tom.* 3. *Tribunalis tract.* 5. *tit.* 2. *quæst.* 3. Mastrio *in theologia morali disput.* 21. *num.* 12. Reiffenst. *in theologia tract.* 12. *dist.* 3. *quæst.* 2. *num.* 16. & aliis) sequens inter dictas Indulgentias notari discrimen, ut Indulgentia dicatur *plena*, quando tota pœna pro peccatis jam remissis debita remittitur : *Plenior* quando potestas extraordinaria absolvendi à casibus reservatis superadditur: *Plenissima*, quando ultra hæc, etiam dispensationes in votis, & hujusmodi vinculis conceduntur, prout fieri solet in Jubilæo, de quo procedit, *cit. Extravag.* Antiquorum cum ibi, ut patet, sit sermo de Jubilæo Anni Sancti.

Indulgentia concessa *instar Jubilæi, vel per modum* 11
Jubilæi, vel in forma Jubilæi nihil aliud importat, quam Indulgentiam plenariam, sine tamen annexa facultate absolvendi à reservatis, commutandi vota, & hujusmodi, quæ aliàs conceditur in Jubilæo; Unde Indulgentia instar Jubilæi, in forma Jubilæi, vel per modum Jubilæi non distinguitur ab Indulgentia plenaria, ut pluribus efficacibus rationibus probat Gobat. *in suo Quinario tract. de Jubilæo cap.* 7. & *tract.* 4. *de Indulgentiis part.* 2. *cap.* 5. & sic tenent Suarez *tom.* 5. *in* 3. *part. disp.* 7. *sect.* 5. *num.* 7. Viva de Jubilæo *quæst.* 1. *artic.* 1. Lessius *in Auctar. verb.* Indulgentia, *casu* 3. Kazenberg. *l. c. numer.* 2. La Croix *lib.* 6. *part.* 6. *num.* 1380. Navarrus, Diana, Cotonius, & alii. Unde Summi Pontifices ideo aliquam Indulgentiam plenariam vocant instar Jubilæi, in forma Jubilæi, vel per modum Jubilæi, ut ostendant majorem, non effectus, sed affectus, & causæ abundantiam; atque ut fidelibus majorem lucrandæ Indulgentiæ curam, majoremque ex ea consolationem excitent.

* Illud insuper accedit, à Clemente VIII. aliisque aliorum Pontificum decretis abrogatas fuisse Indulgentias *in forma Jubilæi* concessas. Quare quicumque sibi facultatem asserit Indulgentiam aliquam publicandi in forma Jubilæi, debet omnino exhibere concessionis literas, enuntiatam formulam præseferentes, ac insuper ostendere, datas eas fuisse post Pontificatum Clementis VIII. & post alia decreta, ejusmodi gratias abrogantia. Ita egregie Benedictus XIV. in suo tract. *de synodo diœcesana lib.* 13. *cap.* 18. *num.* 9. Videantur hac de re P. Theodorus in suo tract. *de Indulgentiis, part.* 2. *c.* 4. §. 2. & P. Minderer in suo tractatu pariter *de Indulgentiis, part.* 1. *confer.* 4. *quæst.* 10. *num.* 130. & in tract. *de Jubilæo confer.* 1. §. 2. *caus.* 1. cum Auctoribus ibidem citatis. *

Indulgentia partialis est illa, quæ remittit solum par- 12
tem pœnæ temporalis peccatis quoad culpam jam remissis
debitæ. *Est in re communis.* Indulgentia partialis, alia 13
vocatur *Quarena, Quadragena, Quarantena*, quæ significant Indulgentiam 40. dierum, id est remissionem tantæ pœnæ, quanta fuisset remissa ob pœnitentiam quadraginta dierum olim ab ecclesia pro certis peccatis in pœnitencialibus canonibus statutam : alia vocatur *Septena*, per quam significatur Indulgentia septem annorum, seu remissio tantæ pœnæ, quanta fuisset remissa ob pœnitentiam septem annorum. Alia vocatur *Carena*, quæ secundum multos est Indulgentia utramque supradictam complectens, ita ut sit remissio tantæ pœnæ, quanta fuisset remissa ob pœnitentiam quadraginta dierum in pane, & aqua peractam, & per aliam pœnitentiam septem annorum subsequentem. Ita Tannerus *tom.* 4. *disp.* 6. *dub.* 8. *num.* 99. Suarez *tom.* 4. *disp.* 50. *sect.* 5. *num.* 14. Bonac. *disp.*

BIBLIOTECA CENTRAL U.A.N.L.

disp. 6. *quæst.* 1. *punct.* 2. Reiffenstuel *in theolog. moral. tract.* 12. *dist.* 3. *quæst.* 1. *num.* 20. ubi asserit ita sentire alios magis communiter, & ita videtur nomen *Carenæ* accipi *in cap.* Accusasti 8. *de accusationibus*, ibi: *Quadraginta dies in pane, & aqua (quod carena vocatur) cum septem sequentibus annis pœnitens.* Alii tamen per *Carenam* intelligunt pœnitentiam agendam solum per 40. dies in pane, & aqua, & ideo dicebatur *Carena*, quia adferebat carentiam ciborum, & consortii humani. Ita Glossa *in cit. cap.* Accusasti, *verb.* Carena, ubi sic habet; *Carena vulgare est Lombardorum, & dicitur à carentia hominum, quia tales recluduntur solitarii per quadraginta dies ad agendum pœnitentiam.* Laym. *lib.* 5. *tract.* 7. *cap.* 3. La Croix *loc. cit. num.* 1381. Kazenberger *l. c. num.* 7. & alii.

14 Alia vocatur *centum dierum, centum annorum, mille annorum, centum mille annorum, biscentum mille, tercentum mille annorum*, & hujusmodi, per quam non est intelligendum, quod totidem dies, vel anni pœnæ luendæ in purgatorio remittantur, seu mora tanti temporis futura in purgatorio relaxetur, cum non sit verisimile, quod purgatorium duraturum sit ad biscentum mille, seu tercentum mille annos, pro quibus Indulgentia aliquando conceditur, sed per similem Indulgentiam debet intelligi, quod per ipsam remittatur tanta pœna, quanta remitteretur virtute illius pœnitentiæ per canones pœnitentiales in jure canonico post decretum Gratiani impresos statutæ, si ipsa per tot dies, vel annos in hoc mundo peragеretur. Sic Mastrius *in theologia moral. disp.* 23. *q.* 2. *art.* 2. Gobat. *tract.* 4. *de Indulgentiis part.* 2. *cap.* 3. *num.* 283. Layman *lib.* 5. *tract.* 7. *cap.* 3. Reiffenst. *l. c. num.* 19. La Croix *loc. cit. num.* 381. cum Bellarmin. Suarez & alii. Kazenberg. *loc. cit. num.* 10. ubi testatur de communi. * Has tamen Indulgentias sublestæ esse fidei obsuos millenarios annos affirmat P. Minderer in suo tract. *de Indulg. part.* 2. *conf.* 9. *num.* 501. Sotus *in* 4. *sent. dist.* 21. *n.* 2. *art.* 1. asserere non dubitavit, fuisse commenta Quæstotum, Estius *in* 4. *sent. dist.* 20. §. 10. aperte ait, confictas commentitiasque esse, ac nullatenus S. Sedi tribuendas; Ven. Card. Thomasius *tom.* 7. *operum*, incredibiles ac plane improbabiles esse concludit. Vide Benedict. XIV *lib.* 13. *de Synodo cap.* 18. *num.* 8. & P. Minderer citatum, *part.* 1. *confer.* 4. *q.* 4. *n.* 213. & *Confers.* 11. *num.* 809. *

15 Alia vocatur Indulgentia tertiæ, aut quartæ partis peccatorum, & hæc est remissio tantæ pœnæ, quanta persolvi debuisset hic, vel in purgatorio pro tertia, vel quarta parte peccatorum jam remissorum, Barbosa *de offic. & potest. Episcop. allegat.* 88. *num.* 4. cum multis ibi citatis, Sporer *l. c. n.* 6. & alii passim.

16 Quando cum indulgentia plenaria reperitur concessa etiam alia partialis, tunc debet intelligi, vel quod fuerint diversi Indulgentiarum largitores, ita ut unus concesserit Indulgentiam plenariam, & alter partialem; aut si sit unus solus concedens simul utramque Indulgentiam, illos dies, vel annos Indulgentiæ partialis additos Indulgentiæ plenariæ ad hunc finem concedi, ut possint per modum suffragii aliis applicari, quod utrumque docet Suarez *tom.* 4. *disp.* 5. *sect.* 4. *numer.* 9. Palaus *part.* 3. *tract.* 24. *num.* 12. *de Jubilæo part.* 15. *dub.* 9. citans Pinellum, Gobat. *tract.* 4. *de Indulgentiis part.* 2. *cap.* 2. *num.* 275. Kazenberger *loc. cit. num.* 6. & alii. Vel debet intelligi, quod illa additio Indulgentiæ partialis ad Indulgentiam plenariam fiat ad cautelam, ut scilicet simus certi causam Indulgentiæ esse sufficientem saltem ad acquirendam illam partialem, si non totalem. Sic Reginald. *l.* 7. *n.* 149. post Cordubam, & Valentiam, Gobat. *l. c. n.* 9.

17 Indulgentia alia est perpetua, alia temporalis, alia indefinita. *Perpetua* est, quæ expresse est concessa in perpetuum. *Temporalis* est, quæ expresse est concessa ad certum solum, & determinatum tempus. *Indefinita* est, quæ indefinite est concessa, nulla temporis, vel durationis mentione facta; & circa hanc notant tum Scholastici, tum Summistæ apud Sporer *loc. cit. n.* 11. quod sit habenda pro perpetua, cum non sit major ratio, cur Indulgentia indefinita concessa pro tanto tempore intelligenda sit, & non pro majori, eo vel maxime, quod cum Indulgentia sit favor, & beneficium, potius ample, quam stricte sint intrepretanda; *arg. cap.* Odia 15. *de Regul. Juris in* 6. ibi: *Odia restringit, favores convenit ampliari*, dummodo tamen non adsit aliqua lex, & regula Apostolica limitans, vel declarans, & terminans Indulgentias hujusmodi indefinite concessas, quia tunc præsumitur, quod Pontifex Indulgentiam concedat juxta consuetum curiæ stylum, ut recte advertunt Navarrus, Henriquez, Faber, Mastrius apud Kazenberg. *l. c. n.* 11.

18 Indulgentia insuper, alia est localis, alia realis, & alia personalis. *Indulgentia localis* est, quæ conceditur alicui pio loco, id est fidelibus aliquam determinatam ecclesiam, seu capellam visitantibus, & in ea juxta expressa in formula Indulgentiæ orantibus. *Indulgentia realis* est, quæ conceditur rebus mobilibus, ut coronis, crucibus, medaliis, & hujusmodi, id est fidelibus tales res penes se devote habentibus, & opera præscripta ad indulgentiæ consecutionem peragentibus. *Indulgentia personalis* est, quæ independenter à loco, & re conceditur directe, & immediate alicui personæ, aut individuæ, & particulari, aut communi, & generali, ut toti religioni, aut communitati, ut eam lucretur, ubicumque fuerit, vel in articulo mortis, vel quoties tale, aut tale opus peregerit; *Omnes.*

19 Circa Indulgentiam localem hæc veniunt notanda. 1. Si ecclesia, seu capella totaliter destruatur, & non reædificetur, perit, & cessat Indulgentias, quia ipsa non erat concessa loco simpliciter, sed ecclesiæ, seu capellæ. Layman *lib.* 5. *tract.* 7. *cap.* 3. *num.* 5. Gobat. *tract.* 4. *de Indulgentiis part.* 2. *cap.* 6. *num.* 320. Kazenberger *loc. cit. num.* 14. & alii passim. 2. Si ecclesia totaliter destruatur, ut ibidem in meliorem formam reædificetur, seu ut auctoritate superioris in alium meliorem situm transferatur sub eodem titulo, & patrono, retinet eamdem Indulgentiam. Glossa *in Reg.* 7. *Juris in* 6. Innocentius *in cap.* 2. *de novi operis nuntiatione*, Ludovicus Bologninus *in tract. de Indulgentiis num.* 79. Antonius *part.* 1. *tit.* 19. *cap.* 1. §. 2. Layman *loc. cit.* Kazenberger *loc. cit.* Suarez *tom.* 4. *in tertia parte disp.* 42. *sect.* 1. *numer.* 9. & *lib.* 8. *de legibus cap.* 5. *in fine*, Bonacina, & alii citati à Gobat. *loc. cit. num.* 320. Et ratio est, quia Indulgentia non est concessa ratione situs, & loci, ut supponitur, sed absolute ecclesiæ sub tali suo proprio nomine, & titulo adhuc retento, licet in meliorem situm translate, seu in meliorem formam reædificatæ: unde censetur adhuc eadem moraliter ecclesia. 3. Si ecclesia non totaliter destruatur, sed tantum per partes, & paulatim reædificetur, retinet eamdem Indulgentiam; certum enim est sic manere eamdem moraliter ecclesiam, adeoque eamdem perseverare Indulgentiam; *Communis* cum supracitatis.

20 Circa Indulgentiam realem hæc notanda sunt. 1. Si destruatur res, in qua erat Indulgentia, perit ipsa Indulgentia. 2. Si crux, seu imago, cui est affixa Indulgentia, ita frangatur, ut non amplius referat speciem crucis, aut imaginis, cessat Indulgentia. Non cessat tamen, si quod infractum est, maneat, & adhuc referat speciem crucis, aut imaginis, aut partes fractæ, seu disjunctæ denuo copulentur, & compaginentur. 3. Si frangatur chorda, seu funiculus coronæ, cui est affixa Indulgentia, non perit ipsa Indulgentia, sicut nec perit, quamvis penitus frangatur crucula coronæ, aut certa circiter pars granorum, pro quibus alia substituuntur, quia per mutationem chordæ, seu dictorum granorum, aut cruculæ non censetur mutata moraliter corona. 4. Si frangatur dimidia pars dictæ coronæ Indulgentia non remanet in parte integra, quia una solum dimidia pars non constituit coronam, aliter si corona divideretur in duas dimidias partes, ex una coronæ fierent duæ, ambæ gaudentes sea peculiari indulgentia, quod nequaquam est dicendum, cum unica tantum indulgentia sit concessa pro tota corona. 5. Ut aliquis, sive moribundus lucretur indulgentias concessas crucibus, medaliis, rosariis, coronis, & hujusmodi, debet crucem, medaliam, rosarium, coronam secum habere, secum portare, penes se habere. Non est tamen opus manibus tenere rem Indulgentia affectam. 6. Nemo potest lucrari dictam indulgentiam realem utendo rosario, seu medalia aliena, corona, aut cruce aliena, & hujusmodi. Sic enim expresse decrevit Alexander VII. *die* 6. *Februarii* 1657. *anno secundo sui Pontificatus* decreto *incip.* Sanctissimus, relato ad literam à Gobat *tract. de indulgentiis part.* 2. *cap.* 37. *num.* 789. & Innocentius XIII. *die* 5. *Junii* 1721. decret. *incip.* Nuper Sacræ, relato à Kazenberger *in appendice alphabetico Bullarum verb.* Indulgentiæ. Ita quoad supradicta communiter Doctores cum Kazenberger *loc. cit. num.* 15. Gobat *tract.* 2. *de indulgent. cap.* 14. *à num.* 387.

ARTICULUS II.

Indulgentia quoad ea, quæ concernunt auctoritatem eam concedendi, personas, quæ possunt eam concedere, & lucrari, & requisita ad ipsam.

SUMMARIUM.

1 *Est de fide dari in ecclesia catholica auctoritatem concedendi indulgentias.*

2 *Summus Pontifex potest de jure divino concedere quibusvis fidelibus indulgentias, tum plenarias, tum partiales, tum perpetuas, tum temporales, tum locales, reales, & personales.*

3 *Papa potest concedere tales indulgentias, etiam ante suam consecrationem.*

4 *Papa solus potest concedere quibusvis fidelibus, sive vivis, sive defunctis quaslibet indulgentias; nec id potest sine Papa concilium generale.*

5 *Inferiores Papa, ut Cardinales, Legati, Nuntii, Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi, Episcopi non habent potestatem concedendi indulgentias jure divino, sed solum ecclesiastico.*

6 *Supradicti inferiores Papa habent limitatam facultatem concedendi indulgentias.*

7 *Assignantur indulgentiæ, quas possunt concedere Episcopi: & quibus: ceteri qui eas possunt concedere, atque quo tempore*, ad num. 19.

20 *An eas concedant Episcopi Coadjutores, Titulares, Legati apostolici Cardinales, inferiores Prælati Episcopo, & Regulares*, ad num. 28.

29 *Quid Vicarius generalis, capitularis, & quid pro defunctis*, ad num. 31.

32 *Quot, & quantæ: quæ causæ ut validè indulgentiæ concedantur*, ad num. 36.

37 *Quis eas lucrari possit: & quæ requisita ad easdem lucrandas*, ad num. 41.

42 *Subnectuntur Auctoris supplementa*, ad num. 46.

1 Est de fide dari in ecclesia catholica auctoritatem concedendi indulgentias, seu dispensandi thesaurum ecclesiæ; habetur clare *ex cit. extravagant.* Unigenitus, *de pœnit. & remissionibus, inter communes.* Et est definitum in Concilio Tridentino *sess.* 25. *cap.* 21. *de reform. in decreto de indulgentiis*, ibi: "Cum potestas conferendi indulgentias à Christo ecclesiæ concessa sit, atque hujusmodi potestate divinitus sibi tradita antiquissimis etiam temporibus illa usa fuerit: Sacrosancta Synodus indulgentiarum usum christiano populo maxime salutarem, & Sacrorum Conciliorum auctoritate probatum, in ecclesia retinendum esse docet, & præcipit, eosque anathemate damnat, qui aut inutiles esse asserunt, vel eas concedendi in ecclesia potestatem esse negant." Et hæc catholica veritas evincitur ex verbis Christi *Matthæi* 16. *Tibi dabo claves regni cælorum, & quodcumque solveris super terram, erit solutum & in cælis*, per quæ verba Christus Dominus contulit B. Petro, & ejus in officio successoribus potestatem solvendi vincula peccatorum quantumcumque gravium, quibus correspondet pœna æterna; ergo multo magis pœnarum temporalium ex culpis jam dimissis relictarum per indulgentias.

2 Summus Pontifex potestate à Christo accepta, adeoque de jure divino, potest concedere quibusvis fidelibus indulgentias, tum plenarias, tum partiales, tum perpetuas, tum temporales, tum locales, reales, & personales, textu expresso *in cit. extrav.* Unigenitus::: & patet ex adductis *num. antecedenti*, & est communissima inter Catholicos cum S. Thom. *in* 3. *d.* 20. *quæst.* 1. *art.* 4. S. Bonaventura *art.* 2. *quæst.* 3. Barbosa *de offic. & potest. Episcop. part.* 3. *alleg.* 88. *num.* 5. Layman. *lib. tract.* 7. *cap.* 4. *num.* 1. Kazenberg. *loc. cit. num.* 19.
Papa potest concedere tales indulgentias etiam ante 3
suam consecrationem: Hujusmodi enim potestas est jurisdictionis, & non ordinis, *cap.* Quod autem, *de pœnit. & remissionibus*, & tenent communiter Doctores cum Barbosa *loc. cit. num.* 6. Kazenberger *loc. cit. num.* 19. Gobat *tract.* 4. *de indulgent. part.* 1. *cap.* 6. *num.* 54.
Papa solus potest concedere quibusvis fidelibus, sive vi- 4
vis, sive defunctis quaslibet indulgentias. Unde nec Concilium generale sine Papa, sive hic vivat, sive sit mortuus, habet talem potestatem. Suarez *disp.* 55. *sect.* 1. *num.* 7. Bellarm. *lib.* 1. *cap.* 11. Barbosa *loc. cit. num.* 16. Layman *loc. cit. n.* 1. La Croix *lib.* 6. *part.* 6. *n.* 1317. Diana *part.* 10. *tract.* 6. *resol.* 12. Kazenberger *loc. cit. num.* 19. ubi testatur de communi. Attamen Corduba *de indulgentiis quæst.* 10. *proposit.* 8. Henriquez, Navar. & alii apud Barbosam *loc. cit. num.* 6. tenent, quod Concilium generale, vacante sede, jure divino indulgentias concedere possit.

Inferiores Papa, ut Cardinales, Legati, Nuntii, Pa- 5
triarchæ, Primates, Archiepiscopi, Episcopi non habent potestatem concedendi Indulgentias jure divino, sed solum jure ecclesiastico, scilicet ex concessione Summi Pontificis. Ita S. Thomas *loc. cit. art.* 4. *quæst.* 3. Richard. *art.* 5. *quæst.* 3. Durand. *quæst.* 5. *ad* 2. Suarez *disp.* 49. *sect.* 1. *num.* 14. Coninch. *disput.* 12. *dub.* 1. *conclus.* 4. Silvester *verb. indulgentia quæst.* 5. Augustinus de Ancona *lib. de potestat. eccles. quæst.* 29. *art.* 5. Layman *loc. cit. num.* 1. *assertion.* 2. Kazenberger *loc. cit. num.* 20. Bellerm. *loc. cit.* Barbosa *loc. cit. num.* 8. contra Sotum, Navarrum, Medin. Valen. & quosdam alios, quos citant, & improbant Bonacina *de Sacrament. disp.* 6. *quæst.* 1. *puncto* 3. *num.* 1. Sanctarellus *de Jubilæo anni sancti cap.* 3. *dub.* 2. *lit. B.* Azorius *Institut. Moral. part.* 2. *lib.* 3. *cap.* 54. *quæst.* 2. Henriquez *in summ. lib.* 7. *cap.* 31. §. 3. Lavorius *de indulgentiis part.* 2. *cap.* 11. *num.* 45. *cum seq.* & alii.

Supradicti inferiores Papa habent limitatam potesta- 6
tem concedendi indulgentias, *communis*. Episcopi enim 7
possunt solum concedere indulgentiam unius anni in Dedicatione ecclesiæ, sive ab uno solo Episcopo, vel à pluribus dedicetur; & in anniversario Dedicationis, & aliis etiam casibus, & rationabilibus causis possunt concedere solum indulgentiam 40. dierum, *communis*, textu expresso *in cap.* Cum ex eo 14. *de pœnit. & remissionibus in fin.* ibi: "Decrevimus, ut, dum dedicatur basilica, non extendatur indulgentia extra annum sive ab uno solo, sive à pluribus Episcopis dedicetur, ac deinde in anniversario Dedicationis tempore 40. dies de injunctis pœnitentiis indulta remissio non excedat; hunc quoque dierum numerum indulgentiarum literis præcipimus moderari, quæ pro quibuslibet casibus ali-
quoties conceduntur." Tales indulgentias possunt Epis- 8
copi concedere etiam in perpetuum, id est recurrente omni anno. Lessius *in auth. verb.* Indulgentia *casu* 1. La Croix *loc. cit. num.* 1319. Kazenberger *loc. cit. n.* 20.
& alii. Tales indulgentias possunt concedere Episcopi 9
etiam non consecrati, aut ordinati, dummodo sint electi, & confirmati, quia talis potestas est jurisdictionis, & non ordinis. *Communis* cum Barbosa *loc. cit. num.* 7.
Episcopi possunt concedere indulgentias pro suis tan- 10
tum subditis, licet extra diœcesim existentibus, & tantum per modum absolutionis, adeoque solis vivis. Kazenberg. *loc. cit. num.* 20. La Croix *loc. cit. num.* 1320. Barbosa *loc. cit. num.* 23. 24. & 27. & alii ibi citati.
Episcopi possunt concedere indulgentias etiam pro Re- 11
ligiosis, & locis exemptis; Religiosi enim exempti possunt sicut alii lucrari indulgentias concessas ab Episcopis, quia inducta in favorem non debent converti in eorum læsionem, & facta in augmentum non debent parere diminutionem; *leg.* Quoad favere, *cod. de legibus, leg.* Legata inutiliter, *ff. de legatis* 1. *cap.* Quod ad gratiam 61. *de regul. juris in* 6. ibi: *Quod ob gratiam alicujus conceditur, non est in ejus dispendium retorquendum*, Bar-

BIBLIOTECA CENTRAL U.A.N.L.

Barbosa *loc. cit. num.* 27. Bellarmin. *de indulgent. lib.* 1. *cap.* 11. *quæst.* 3. Navarr. *de indulgent. notabil.* 31. *n.* 12. Ludov. Bolognin. *tract. de indulgentiis num.* 93. Sanctarellus *de Jubilæo anni sancti cap.* 8. *dub.* 2. Palud. *in* 4. *dist.* 20. *part.* 4. *art.* 4. Reginald. Cochier, Alzed. Lavor. Bonacina apud Barbosam *loc. cit. n.* 27. & alii passim.

12 Episcopi possunt facultatem concedendi indulgentias aliis delegare non solum Sacerdotibus, sed etiam Clericis. Barbosa *loc. cit. num.* 10. Bellarmin. *de indulgentiis lib.* 2. *cap.* 11. Emmanuel Sa *verb.* Indulgentia *num.* 16. Suarez *disp.* 55. *sect.* 5. *num.* 6. Reginald. Valentia, Lavorius, Nuginus, Ugolin. Bonacina, Azorius, Alzedo, Torreblanca, citati à Barbosa, ubi *supra num.* 10. Ka-
13 zenberger *loc. cit. num.* 20. Lugo, Viva cum La Croix *loc. cit. num.* 1320. & alii communiter. Hanc tamen potestatem non possunt Episcopi delegare, & concedere laicis, cum laici jure humano removeantur à muneribus ecclesiasticis, ut post Jacob. de Graff. Suarez, & Reginaldum resolvunt Bonacina *de Sacramentis disp.* 6. *q.* 1.
14 *punct.* 3. *num.* 12. Lavorius *de indulgentiis punct.* 2. *cap.* 11. *num.* 49. Barbosa *loc. cit. num.* 11. Episcopi excommunicati, denunciati, seu vitandi non possunt indulgentias concedere, quia excommunicati vitandi carent usu jurisdictionis, & consequenter invalida sunt ipsorum acta ad jurisdictionis pertinentia, *cap.* Tanta 18. *de excess. Prælat. cap.* Pia consideratione 1. *de exception. in* 6. Barbos. *loc. cit. n.* 12. cum pluribus aliis ibi citatis.
15 Episcopi valide concedunt indulgentias, quamvis in peccato mortali existant, nec peccant secluso scandalo non præviso: Peccatum enim mortale præcise non tollit jurisdictionem, *communis* cum Barbosa *loc. cit. num.* 13.

16 Archiepiscopi, Primates, & Patriarchæ possunt in suis diœcesibus concedere indulgentias, quas concedere possunt Episcopi in suis, & insuper in tota sua provincia, textu expresso *in cap.* Nostro 15. *de pœnit. & re-*
17 *miss.* Et quidem id possunt etiam extra tempus visitationis; nam *cit. cap.* Nostro, non loquitur de visitatio-
18 ne, ut illud legenti patet. Nec obstat, quod jam tales indulgentiæ fuerint concessæ à propriis respective Episcopis, non possunt nihilominus similes conferre Archiepiscopi, Primates, & Patriarchæ, ita ut quis simul lucretur indulgentias & Episcopi, & Archiepiscopi, seu Primates, & Patriarchæ; Suarez *dis.* 55. *sect.* 2. *n.* 7. Gobat *trat.* 4. *de indulg. cap.* 6. *num.* 57. Rosella *n.* 397.
19 Barbosa *loc. cit. num.* 16. & alii. Immo secundum multos Archiepiscopi, Primates, & Patriarchæ possunt concedere indulgentias 80. dierum, ubi Episcopi possunt solum 40. Barbosa *loc. cit. n.* 16. Azorius *part.* 2. *lib.* 3. *cap.* 55. *quæst.* 6. Alzedo *part.* 2. *cap.* 5. *num.* 23. Lessius, Henriquez, & alii.

20 Episcopi, seu Archiepiscopi coadjutores etiam cum futura successione indulgentias per se concedere non possunt; Sacr. Congreg. Rit. 13. *Januarii* 1591. Card. Petra *tom.* 3. *comment. ad const.* 16. *Alexandri IV. n.* 31.
21 ✿ Neque eas concedere possunt Episcopi, seu Archiepiscopi titulares; Card. Petra *l. c. n.* 32. & alii passim.
22 Nuntii, & Legati apostolici possunt subditis suæ nuntiaturæ, & legationis pro quocumque opere concedere 100. aut plurium dierum indulgentiam; attamen semper minus, quam annum. Pro templo autem, seu capella possunt concedere indulgentiam septem annorum, & septem quadragenarum pro illis, qui confessi communicaverint, & in eo loco de more oraverint ad intentionem ecclesiæ. Quamvis enim talis facultas non reperiatur ipsis concessa in jure communi scripto, ut recte observant Suarez *tom.* 4. *in* 3. *part. disp.* 55. *sect.* 3. *n.* 22. Gobat *loc. cit. num.* 56. & alii, tamen à Summo Pontifice inter alias facultates solet etiam ista ipsis concedi, uti patet in facultatibus Nuntiaturæ Coloniens. 1. *Octobris* 1680. ab Innocentio XI. concessis; La Croix *loc. cit. num.* 1322. Kazenberger *loc. cit. num.* 20. & alii.

Cardinales ultra indulgentias, quas concedere pos- 23
sunt in suis respective diœcesibus seu provinciis, si sint Episcopi, seu Archiepiscopi, possunt concedere indulgentiam centum dierum in ecclesiis suorum titulorum, quamvis non sint nec Episcopi, nec Sacerdotes; Lavorius *de indulgentiis part.* 2. *cap.* 11. *num.* 15. Pavin. *de potestate Capituli Sede vacante part.* 1. *princ. quæst.* 4. *num.* 4. Jacob de Graff. *in aureis decis. in appendice. l.* 2. *cap.* 2. *num.* 42. Barbosa *loc. cit. sub num.* 16. & 18.
& alii passim. Summus Pœnitentiarius concedit indul- 24
gentias centum dierum, non quod adsit aliquod jus, sed ex vivæ vocis oraculo, aut consuetudine, Papa sciente & tolerante; Azorius *loc. cit. cap.* 55. *vers.* Sexto quæritur::: Lavorius *loc. cit. num.* 17. Navarr. *tract. de indulgentia notab.* 31. *num.* 17. Barbosa *loc. cit. sub n.* 16. *in fin.* Immo Summus Pœnitentiarius, audiente & testante Paludano *in* 4. *dist.* 20. *quæst.* 4. *art.* 2. semel dixit: *Auctoritate nostra ordinaria damus vobis* 100. *dies*
indulgentiæ; sic Gobat *loc. cit.* Si supradicti Papa infe- 25
riores in concedendis indulgentiis excedant facultatem sibi competentem, quamvis tales indulgentiæ non valeant, quoad excessum; valent tamen quoad eam partem, quæ numerum præscriptum, seu facultatem eis competentem non excedit, quia est res separabilis, & in separabilibus utile per inutile non vitiatur; *leg.* Utile *ff. de regulis juris, leg.* 1. §. Trebatius *ff. de aqua quotid. & æstiva.* Sic enim resolvunt per textum *in cap.* Indulgentiæ 3. *de pœnit. & remissionib. in* 6. Glossa *ib. verb.* Certum est::: Aloysius Riccius *in praxi fori ecclesiast. dec.* 117. *num.* 5. *in* 1. *edict. & resolut.* 102. *num.* 5. *in* 2. *edit.* Navarr. *de indulgentia notab.* 21. *num.* 16. Suarez *disp.* 55. *sect.* 3. *num.* 11. Bonacina *de Sacrament. disp.* 6. *quæst.* 1. *punct.* 3. *num.* 3. & 4. Azorius *loc. cit. cap.* 55. *quæst.* 9. Lavorius *loc. cit. cap.* 11. *num.* 39. & 40. Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 7. *num.* 120. Barbosa *loc. cit. num.* 22. & apud ipsum Ugolinus, Petrus Sotus, Sanctarellus, Alzed. Torreblanca, Fagnan. *in c.* Cum ex eo 14. *de pœnitent. & remissionib. num.* 15. & alii passim. (*Vid. lit.* C. *pag.* 13. *num.* 45.)

Prælati Episcopo inferiores, quamvis in ceteris ha- 26
beant potestatem quasi episcopalem, non possunt tamen jure ordinario, & proprio concedere indulgentias, cum id nullibi reperiatur eis concessum; *arg. cap.* Accedentibus 12. *de excessibus Prælatorum*, Fagnan. *in dict. c.* Accedentibus *à num.* 7. *usque ad num.* 20. Barbosa *loc.*
cit. num. 17. cum communi aliorum. Hinc jure proprio, 27
& ordinario nequeunt Prælati regulares, ut generales, & provinciales, indulgentias concedere, neque regularibus sibi subditis; *arg. cit. cap.* Accedentibus::: Suarez *disp.* 55. *sect.* 4. *num.* 1. Emman. Rodriq. *qq. reg. tom.* 2. *quæst.* 86. *art.* 1. Fagnan. *loc. cit. num.* 11. Barbosa *loc. cit. num.* 19. Gobat *loc. cit. num.* 72. & alii communiter, & sic decrevit Sacr. Congreg. Rit. 27. *Sept.* 1659. *apud Card. Petram tom.* 5. *comment. ad constit.* 4. Ca-
listi III. num. 102. Dicitur autem notanter *jure proprio,* 28
& ordinario, quia dicti Prælati regulares ex concessione facta provincialibus de Ordine Minorum à Leone X. & Visitatoribus Societatis Jesu à Gregorio XIII. & aliis Ordinibus ab aliis Summis Pontificibus, possunt concedere indulgentiam plenariam suis Religiosis peracta visitatione conventus. Nec tales indulgentias esse revocatas, quamvis alioquin viva tantum voce concessas, respondit, & declaravit Urbanus VIII. ut referunt, & tenent La Croix *lib.* 1. *n.* 861. Kazenberger *loc. cit. n.* 21. Henricx *part.* 4. *disp.* 4. *de sacrament. pœnitentiæ quæst.* 6. *n.* 61. & tenet praxis communis. Vide infra *art.* 4. *n.* 11.

Vicarius Generalis de jure sine speciali commissione 29
non potest indulgentias concedere; *arg. cit. cap.* Accedentibus 12. *de excessibus Prælator.* Barbosa *de offic. & potest. Episc. part.* 3. *alleg.* 54. *n.* 91. & *alleg.* 88. *sub n.* 10. Gobat *loc. cit. num.* 68. Borxas *de irregul. part.* 3. *tit. de indulgent. Episc. & part.* 7. *cap. fin. n.* 25. Rebuffus *tit. de forma Vicarii n.* 173. Sbroz. *lib.* 2. *quæst.* 50. *n.* 3. Azor. *lib.* 3. *cap.* 45. *quæst.* 13. Franc. Leo *in thesauro fori eccles. part.* 1. *cap.* 10. *n.* 12. *in fin.* Benzon. *de Jubilæo lib.* 2. *cap.* 30. *vers.* Conveniunt::: Lavorius *de indulgent. part.* 2. *cap.* 11. *n.* 51. Fagnan. *in cit. c.* Accedentibus *n.* 17. cum pluribus ibi citatis, Card. Petra *tom.* 3. *coment. ad constitut.* 16. *Alexandri IV. n.* 16.

✿ Cum deficiat in Hispania Archi-aut Episcoporum cum futura successione, id est Coadjutorum nominatio, est perquàm manifestum, quod suum vindicant locum in casu necessitatis urgentis, evidentisvè utilitatis, (1) in istis tantummodò, Coadjutores, de quibus A. poterunt concedere indulgentias.

(1) Vid. *verb.* Adjuncti.

30 Neque indulgentias concedere potest Capitulum, seu Vacarius capitularis, sede vacante, quia non succedit Episcopo in potestate jurisdictionis extraordinariæ, saltem in iis, quæ sunt reservata dignitati episcopali; *arg. cit. cap.* Accedentibus, Barbosa *cit. allegat.* 88. *n.* 21. cum pluribus citatis, Fagnan. *loc. cit. num.* 17. cum pluribus aliis ibi adductis, Monacell. *tom.* 4. *supplem. ad* 3. *tom. num.* 64. ubi dicit, quod posset Vicarius Capituli accusari, tempore sedis vacantis ipsum concessisse indulgentias, quas Episcopus vivens concedere consuevit; nam talem potestatem Vicarium sedis vacantis non habere constat ex declaratione Sacræ Congregat. Concilii 13. *Novemb.* 1688. quæ dubio proposito respondit: *Vicarius Capitularis se abstineat*, Card. Petra *l. c. n.* 28. Vide *verb.* Vicarius Capitularis *art.* 2. *n.* 13.

31 Solus Papa potest concedere indulgentias pro defunctis applicandas, quia indulgentiæ applicantur defunctis per modum meræ solutionis, offerendo pretium ex thesauro ecclesiæ; solus autem Papa habet claves thesauri ecclesiæ; *communis* cum Diana *part.* 10. *tract.* 6. *resol.* 12. La Croix *lib.* 6. *part.* 2. *num.* 1348. Raynaudo *in Heter. tom.* 15. *part.* 12. *sect.* 3. *punct.* 5.
32 *num.* 15. Non potest tamen Papa tot, & tantas concedere indulgentias defunctis applicandas, ut totum purgatorium evacuet, quia non potest esse rationabilis causa tantæ concessionis, La Croix *loc. cit. à num.* 1318. Raynaudus *loc. cit. num.* 13. Gobat *tract. de indulgent. cap.* 7. *num.* 87. ubi dicit, quod asserere posse Papam evacuare totum purgatorium est alienissimum ab opinione, & persuasione fidelium, nominatim S. Thomæ *in* 4. *dist.* 45. *quæst.* 2. *art.* 2.

33 Ut enim valide concedatur indulgentia etiam à Papa, requiritur ultra legitimam potestatem, etiam justa, & rationabilis causa; *communis*, cum S. Bonavent. *in* 4. *dist.* 20. *part.* 2. *art. unic. quæst.* 6. Henrinc. Gandavens. *quodlibet.* 15. *quæst.* 15. Major. *in* 4. *dist.* 20. *q.* 2. Cajetan. *de indulgent. tract.* 9. *quæst.* 1. & *tract.* 15. *cap.* 4. *quæst.* 1. Scoto *dist.* 21. *quæst.* 2. *art.* 2. Coninch. *disp.* 22. *dub.* 7. Corduba *de indulgent. quæst.* 17. Navarr. *de indulgent. notabil.* 15. *num.* 7. Henriquez *lib.* 7. *cap.* 14. Suarez *disp.* 54. Kazenberger *loc. cit. n.* 22. Gobat *tract.* 4. *de indulgent. part.* 1. *cap.* 7. *num.* 86. Reiffenstuel *Theolog. moral. tract.* 12. *dist.* 2. *quæst.* 2. *num.* 30. Bellarmin. *lib.* 1. *de indulgent. c.* 11. Layman *lib.* 5. *tract.* 7. *cap.* 4. *num.* 1. Fagnan. *lib.* 5. *decret. in cap.* Cum ex eo 14. *de pœnit. & remiss.* La Croix *loc. cit. num.* 1301. & 1316. & desumitur *ex cit. extravag.* Unigenitus, *de pœnit. & remiss. inter communes*, ubi expresse dicitur: "Christus ecclesiæ thesaurum „per suos Vicarios reliquisse dispensandum salubriter, „& propriis & rationabilibus causis." Et ratio est, quia Papa non est Dominus thesauri ecclesiastici, sed solum dispensator, *ex cit. extrav.* Unigenitus, & *ex prima ad Corinth.* 4. ibi: "Sic nos existimet homo, ut Ministros „Christi, & dispensatores mysteriorum Dei, & quidem „in ædificationem, & non in destructionem," ex eadem *prima ad Corinth.* 10. Foret autem in destructionem, si absque ulla rationabili causa, & excessive dispensaret, *arg. cap.* Cum ex eo 14. *de pœnit. & remissionib.* ubi sic expresse habetur: "Quia per indiscretas, & super„fluas indulgentias, quas quidem ecclesiæ Prælati facere „non verentur, & claves ecclesiæ contemnuntur, & pæ„nitentialis satisfactio enervatur."

34 Immo causa concedendi indulgentiam, non solum debet esse justa, & rationabilis, sed etiam, spectatis omnibus circumstantiis, proportionata, ut quanto major est indulgentia, tanto major causa requiratur; aliter non valebit indulgentia, nisi secundum proportionem causæ: Albertus Magnus *in* 4. *dist.* 27. *art.* 17. Cajetan. *de indulg. tract.* 6. *quæst.* 1. Suarez *disp.* 54. *sect.* 4. *num.* 5. Sotus *disp.* 21. *quæst.* 2. *art.* 2. Henriquez *lib.* 7. *c.* 14. *num.* 3. Coninch. *disp.* 13. *dub.* 6. *conclus.* 2. Layman *loc. cit. cap.* 4. *sub num.* 1. Gobat *loc. cit. num.* 92. Busembaum *lib.* 6. *part.* 2. *dub.* 4. *art.* 2. *num.* 2. La Croix *ibid. num.* 1301. & 1316. Tannerus *tom.* 4. *disp.* 6. *q.* 7. *num.* 84. & *seq.* Kazenberger *loc. cit. num.* 22. Mastrius *theolog. moral. disp.* 22. *quæst.* 3. *art.* 1. *num.* 40. cum communiori, & probabiliori sententia S. Bonaventuræ, Cajetani, Suarez, Amici, & aliorum passim; *arg. cit. extravag.* Unigenitus, & *cit. cap.* Cum ex eo 14. *de pœnit. & remissionib.* Et ratio est, quia, si ad indulgentiam valide concedendam non requireretur causa proportionata, posset concedi indulgentia plenaria etiam sanis extra articulum mortis pro sola pronuntiatione nominis *Jesu*, seu *Mariæ*, & hujusmodi, quæ indulgentia caderet, in maximum contemptum clavium ecclesiæ, & in enervationem thesauri ecclesiastici, ut loquitur textus adductus in fine numeri antecedentis *ex cit. cap.* Cum
ex eo. Dicitur notanter *spectatis omnibus circumstan-* 35
tiis, quia in aliquibus circumstantiis sufficit una causa pro concedenda indulgentia, quæ non suffecisset in aliis: sic in circumstantia articuli mortis pro moribundis adscriptis alicui congregationi, vel habentibus certas cruces, coronas, medalias, & hujusmodi, vel solitis facere aliquod præscriptum pium opus, facilius conceditur indulgentia plenaria ob sacrosanctorum nominum *Jesu & Mariæ* pronuntiationem, quam aliàs tempore perfec-
tæ sanitatis. Dicitur etiam notanter, quod *aliter non va-* 36
lebit indulgentia, nisi secundum proportionem causæ, quia, si fortasse causa non esset sufficiens pro indulgentia plenaria, erit saltem sufficiens pro non plenaria, si non pro perpetua, saltem pro temporali, si non pro majori quantitate v. gr. pro tercentum mille annis, seu dimidia partis peccatorum, saltem pro minori quantitate, v. gr. mille annorum, mille dierum, seu tertiæ, vel quartæ partis peccatorum, quæ, & obtineri poterit, quia *verba aliquid operari debent*, ut dicitur *in cap.* Si Papa 10. *de privilegiis in* 6. Sic recte Gobat *loc. cit. num.* 95. & alii passim per ea, quæ adduximus *supra n.* 23.

Indulgentias lucrari possunt omnes baptizati, ratio- 37
nis capaces, & debitores pœnarum temporalium; *communissima inter catholicos.* Immo secundum multos etiam catechumeni, tam vivi, quam defuncti, sunt capaces indulgentiarum saltem pro modum suffragii; Navarrus *de indulgent. notabil.* 31. *in fine*, Benzonius *lib.* 5. *de Jubilæo cap.* 15. *dub.* 28. *assert.* 6. Henriq. *lib.* 7. *cap.* 18. *num.* 3. Layman *loc. cit. cap.* 6. *n.* 1. Granad. *in* 4. *parte*, teste Diana *part.* 5. *tract.* 12. *resolut.* 9. Tannerus *tom.* 4. *disp.* 6. *quæst.* 7. *num.* 93. Lugo *tom.* 5. *disp.* 27. *sect.* 5. *num.* 77. Gobat *tract.* 4. *de indulg.*
c. 12. *n.* 145. & alii. Et ratio est, quia catechumeni, cum 38
sint per fidem, & charitatem Christo uniti, sunt aliquo modo membra ecclesiæ, adeoque etiam ipsis applicari potest communis thesaurus satisfactionum, si non per modum absolutionis, & justitiæ, saltem per modum suf-
fragii, & impetrationis. Tum quia ecclesia etiam pro 39
catechumenis offert missæ sacrificium, ut observat Gobat *loc. cit. n.* 145. Alii tamen sentiunt contrarium; sic Suarez *tom.* 4. *in* 3. *part. disp.* 53. *sect.* 4. *n.* 8. cum aliis ibi citatis, Kazenberger *loc. cit. n.* 27. Mastrius *disp.* 23. *theol. moral. quæst.* 4. *n.* 55. & alii plures apud Sanchez *lib.* 4. *moral. cap.* 37. *n.* 37. Coninch. *disp.* 12. *dub.* 7. *in princip.* & Benzonium *loc. cit.* Et ratio istorum est, quia quamvis catechumeni per fidem sint Christo uniti, tamen, quia talem fidem nondum solemniter professi sunt in baptismo, nec per talem baptismi januam sunt adhuc hanc visibilem ecclesiam ingressi, ideo ecclesia in eos jurisdictionem exercere non potest, uti significat Concil. Trid. *sess.* 14. *cap.* 2. *de sacrament. pœnit.* ibi: *Cum ecclesia in neminem judicium exerceat, qui non prius in ipsam per baptismi januam fuerit ingressus.* Indulgentiæ autem non prosunt, nisi subditis; *arg. cap.* Quod autem 4. *de pœnitent. & remissionibus.*

Indulgentias lucrari possunt etiam, qui illas conces- 40
se-

BIBLIOTECA CENTRAL U.A.N.L.

serunt, *communis*, cum S. Thoma *in addit. ad* 3. *part. quæst.* 27. *art.* 4. Barbosa *de offic. & potest. Episcop. alleg.* 88. *num.* 28. Et ratio est, quia indulgentias concedentes non debent esset deterioris conditionis aliis. Nec obstat, quod nemo possit uti jurisdictione in seipsum, quia hoc verificatur solum in actibus jurisdictionis contentiosæ, vel coactivæ, non autem in actibus jurisdictionis voluntariæ, cum superior cum seipso dispensare possit, si habeat potestatem dispensandi generaliter cum omnibus suis subditis, & à fortiori poterit, ut persona privata lucrari illas indulgentias, quas, ut persona publica & superior concessit.

41 Ad lucrandas indulgentias requiruntur sequentes conditiones. I. Ut lucraturus indulgentiam sit in gratia Dei constitutus eo tempore, quo indulgentiam consecuturus est, quia reatus pœnæ numquam aufertur, nisi ablata culpa. II. Ut sit subditus concedentis, seu si sit exemptus, existat saltem intra territorium jurisdictionis illius, per dicta *superius num.* 11. III. Ut non sit ligatus excommunicatione majore, quia hæc privat communione bonorum spiritualium. IV. Ut opera præscripta integre perficiat. V. Ut ea perficiat ad intentionem concedentis indulgentiam. VI. Ut ea perficiat per seipsum, excepta eleemosyna, quæ etiam per famulum potest fieri à domino. VII. Ut saltem ultimum opus præscriptum perficiat in statu gratiæ. VIII. Ut habeat intentionem saltem habitualem, & interpretativam eas lucrandi.

42 * Indulgentiæ à Pontifice concessæ iis, qui cum confessione, & communione ecclesiam aliquam visitant, non exigunt, ut ecclesia visitetur post confessionem & communionem; sed sufficit, ut si visitetur ante statum gratiæ, dispositio tamen habeatur eadem die confitendi, & communicandi, ut ex pluribus Theologis firmatur à Benedict. XIV. *institut.* 48. §. 10. *

43 Ut acquiratur indulgentia, quæ concessa est pro confessis, & sacra communione refectis, requiritur confessio actualis, & communio Sacramentalis. Idem Pontifex constit. *Inter præcipua* §. 3. Et solis Missionariis in partibus infidelium commorantibus indultum fuit, ut hujusmodi indulgentias lucrari possint præmisso contritionis actu; Idem *ib.* §. 6. (*Vid. verb.* Jubilæum *in addit. hisp.*)

44 Pro lucranda indulgentia non sufficit opera injuncta præstare, ad quæ aliàs quis tenetur alio titulo, puta justitiæ &c. Idem *ibid.* §. 53.

45 Indulgentia plenaria in certos dies aliquam ecclesiam visitantibus, aut aliud pium opus peragentibus concessa, semel dumtaxat in die obtineri potest. Idem *ibid.* §. 84.

46 Ad rem attendendum est novissimum decretum Sacr. Congregat. Indulgentiis præpositæ, emanatum die 19. Maji 1759. tenoris ut sequitur.

Ut Christifideles scire possint, quid sibi tenendum foret pro acquirendis indulgentiis in sententiarum varietate super intelligentia verborum; *qui vere pœnitentes, confessi, ac Sacra Communione refecti ecclesiam visitaverint*: quæ in indulgentiarum brevibus inseri solent, in Congregat. Indulgentiis, sacrisque reliquiis præposita discussis die 31. Martii proximi præteriti nonnullis dubiis, eadem Sacra Congregat. fuit in voto, confessionem sacramentalem, quando in brevibus apponitur pro indulgentiarum consecutione, peragi omnino debere etiam ab iis, qui sibi lethalis peccati conscii non sunt; nec non præfatam confessionem suffragari etiam posse, si expleatur in vigilia festivitatis. Quod autem ad ecclesiæ visitationem spectat, eam impleri posse, sive ante, sive post aliorum piorum operum implementum.

Factaque de iis per infrascriptum ejusdem Sacr. Congreg. Secretarium relatione Sanctissimo D. N. Sanctitas sua ejusdem Sacr. Congr. votum benigne approbavit, illudque publicari mandavit, quibuscumque in contrarium facientibus non obstantibus. = F. I. Card. Portocarrero Præf. = *A. E. Vicecomes S. C. Indulg. Secr.*

Addendum est hoc aliud decretum ejusd. Sac. Cong. in declarationem præced. emanatum.

"Cum S. C. Indulg. & Sacr. reliquiis præposita die „31. Martii 1759. fuerit in voto Confessionem Sacra„mentalem, quando in brevibus apponitur pro indul„gentiæ consecutione, peragi omnino debere, etiam ab „his, qui sibi lethalis peccati conscii non sunt, nec non „præfatam confessionem suffragari etiam posse, si in vi„gilia festivitatis expleatur, votumque Congregationis „SS. D. D. N. Clemens PP. XIII. benigne aprobaverit, „illudque typis publicari sub datum 19. Maji prædicti „anni mandaverit, quamplures supplices libelli tum Re„gularium communitatum, & præsertim Monialium, „tum etiam parochorum & nonnullorum Episcoporum „pro suis diœcesibus porrecti sunt, quibus maxima ex„ponebatur difficultas, quæ interdum, immo persæpe „incidit pro Sacramentali Confessione sive in festo, vel „ad minus in vigilia peragenda. Quamobrem, ut adeo „proficuus indulgentiarum thesaurus reddatur fidelibus „accommode comparandus, enixis precibus supplica„bant Sanctitati suæ, ut opportuno aliquo remedio de „apostolica benignitate providere dignaretur, quibus „precibus ad prædictam Sacr. Congr. remissis, proposi„tum in ea fuit dubium: An & quomodo sit consulen„dum Sanctissimo super præfati decreti executione, vel „declaratione in casu &c. *Responsum fuit*: Consulen„dum SS. DD. N. ut concedere dignetur indultum om„nibus Christifidelibus, qui frequenti peccatorum con„fessione animam studentes expiare, semel saltem in „hebdomada ad Sacramentum Pœnitentiæ accedere, ni„si legitime impediantur, consueverant, & nullius le„thalis culpæ à se post peractam ultimam confessionem „commissæ sibi conscii sunt, ut omnes, & quascumque „indulgentias consequi possint, etiam sine actuali con„fessione, quæ ceteroquin juxta præfati decreti defini„tionem ad eas lucrandas necessaria esset. Nihil tamen „innovando circa indulgentias Jubilæi tam ordin. quam „extraord. aliasque ad instar Jubilæi concessas, pro „quibus assequendis sicut & alia opera injuncta, ita & „Sacramentalis confessio tempore in eorum concessione „præscripto peragantur. Et facta per me infrascriptum „ejusdem S. C. Secret. de præmissis omnibus SS. D. N. „relatione, Sanctitas sua piis bonorum desideriis ac vo„tis satisfacere, & indulgentiarum gratias iis potissimum „qui pie, sancteque vivendo, donis divinæ misericordiæ „digniores efficiuntur, elargiri quam maxime cupiens, „benigne annuit, & præfatum indultum in forma su„prascripta expediri & publicari mandavit, quibuscum„que in contrarium non obstantibus. = Datum ex Secre„taria Sacræ Congr. Indulgent. die 9. Decemb. 1763. = „*N. Card. Antonellus Præfectus.* = Joseph de Comiti„bus Sacr. Congreg. Indulgent. Secret.

ARTICULUS III.

Indulgentia quoad ea, quæ concernunt ejus effectus, & tempus acquirendi tam pro vivis, quam pro defunctis.

SUMMARIUM.

1 *Effectus indulgentiæ non est remittere peccatum: pœna temporalis quotuplex: probationes afferuntur: plenariæ indulgentiæ effectus, & instantiæ dissolvuntur,* ad num. 12.

13 *A quo possunt concedi & defunctis in purgatorio detentis applicari: proponuntur rationes, & instantiæ elucidantur*, ad num. 22.

23 *Si vivis conceduntur, non extenduntur ad mortuos: sæpius an obtineatur earum effectus: atque uno eodemque opere diversæ & plures*, ad num. 28.

29 *Quando unica visitatione plures lucrentur, & an in diversis ecclesiis per unicam confessionem, & Communionem: quando requiratur confessio actualis, quod sit qui lucrari intendit, in gratia, & quo tempore incipiat lucrandi facultas, animadvertitur*, ad num. 41.

42 *Variæ clausulæ inseruntur, & earum intelligentia*, ad num. 46.

47 *Missæ celebratæ de festo concurrente in altaribus privilegiatis, in diebus, quibus non licet missas de* requiem *celebrare, habent eamdem vim, & easdem indulgentias, perinde ac si essent celebratæ missæ de* requiem, *seu defunctorum.*

48 *Translato festo, in cujus die conceditur indulgentia, non transfertur etiam ipsa indulgentia, nisi ex concessione speciali.*

49 *Indulgentia tamdiu durat, quamdiu vult is, qui eam concessit.*

50 *Indulgentia simpliciter, & absolute concessa, seu sine appositione determinati temporis, durat perpetuo.*

51 *Nec perit indulgentia morte concedentis, nisi in ipsa concessione ponatur explicite, vel implicite iste terminus.*

52 *Indulgentia concessa* usque ad beneplacitum concedentis *non est perpetua, sed perit morte ipsius concedentis.*

53 *Indulgentia autem concessa* ad beneplacitum sedis apostolicæ, aut interim dum sedes apostolica voluerit, *non expirat morte Papæ concedentis.*

54 *Indulgentia non cessat, quamvis cesset causa, propter quam concessa fuit.*

1 Effectus indulgentiæ non est remittere peccatum, neque mortale, neque veniale; *communis*, cum Maldonato *tom.* 1. *de pœnit. quæst.* 6. *tit. de indulgent. part.* 1. *quæst.* 1. ubi sic expresse dicit: *Uno omnes Theologi, nemine excepto, respondent, indulgentiam non esse remissionem culpæ, sed pœnæ.* Unde quando in forma, seu concessione indulgentiæ dicitur per illam concedi remissionem *peccatorum*, accipitur peccatum pro pœna peccati, juxta illud 2. *Machabæor.* 12. ibi: *Ut à peccatis solvantur*, & quando vocatur indulgentia à pœna, & culpa, intelligitur, quod per talem indulgentiam conceditur facultas absolvendi à culpa etiam reservata, ut fuit
2 dictum *art.* 1. *num.* 3. Effectus indulgentiæ est remissio pœnæ temporalis ex peccatis quoad culpam dimissis, re-
3 siduæ, & restantis; *communis*. Pœna autem temporalis relicta, & restans ex peccatis condonatis luenda ab homine, est duplex; una, ad quam persolvendam homo obligatur ex Sacramentali pœnitentia à confessario injuncta; altera, ad quam persolvendam in hoc mundo, vel purgatorio est obligatus à justitia Dei; *communis*.

4 Unde indulgentiæ plenariæ effectus est remittere omnem pœnam debitam in foro sacramentali, seu liberare totaliter pœnitentem ab obligatione implendi quamlibet pœnitentiam, etiam medicinalem sibi impositam à confessario. Sic S. Thom. *in* 4. *dist.* 20. *q.* 2. *art.* 3. *q.* 1. S. Bonav. *in leg.* 4. *dist.* 20. *art.* 1. *quæst.* 2. Gobat *tr.* 4. *de indulg. part.* 1. *cap.* 3. *num.* 24. Kazenberger *loc. cit. n.* 40. Lugo *tom.* 7. *disp.* 47. *sect.* 2. *n.* 22. & ipso teste
5 communis aliorum. Et hanc conclusionem probat Lugo *loc. cit. n.* 33. Primo, *ex cap.* Cum ex eo 14. *de pœnit. & remiss.* ubi Innocent. III. dicit, *per indiscretas, & superfluas indulgentias satisfactionem sacramentalem enervari*: ergo ideo quia aufertur obligatio implendi pœnitentias, alioquin si manet obligatio implendi illas saltem ratione medicinæ, nihil prorsus enervabitur satisfactio. Secundo probat ex Bonifacio VIII. qui, ut refert Glossa *in extravagant.* Antiquorum *de pœnit. & remiss.* nolebat, confessarios imponere aliquam pœnitentiam iis, qui Jubilæum Anni Sancti lucrabantur, quia nimirum satisfactione alia non indigebant, & Auctor ipsius Glossæ dicit, se id ab ipsomet Pontifice audivisse, ut observat etiam Lugo *loc. cit. n.* 17. Tertio, probat ratione à priori, quia confessarius imponit pœnitentiam ut pœnam ad satisfaciendum pro peccato: ergo sublato debito totius pœnæ, prout fit per indulgentiam plenariam, cessat omnino fundamentum illius obligationis, sicut, si condonaretur à Principe pœna debita pro aliquo crimine, eo ipso cessaret obligatio imposita per sententiam Judicis ad pœnam aliquam pro illo delicto subeundam. (De hac assertatione seu doctrina nullum dubium offertur, nam non solum *leg.* 3. *tit.* 24. *p.* 3. *tit.* 32. *p.* 7. hoc demonstrant, atque stabiliunt, sed etiam *leg. tit.* 11. *lib.* 1. *Ord. Reg. ac tit.* 25. *lib.* 8. *Rec. Cast.* satis indicant.)

✠ † Instituit hic *Rom. Theologus* novum articulum de indulgentia, & §. 10. insurgit acriter contra à me tradita, quasi blasphemias ego vomuissem *art.* 3. *n.* 4. At ea, quæ sunt *ibi* à me tradita & à *Theologo* nostro censura notata sunt, ut cuique legenti patet, omnia solido fundamento rationum SS. Patrum, classicorumque doctorum auctoritate suffulta, nec à me tantum pro arbitrio conclusa. Ceterum non ego conqueror de præstantissimis Romanis Censoribus, quos summopere colo & veneror; sed tantummodo de solo ipso *Theologo* conqueror, quod me Auctore adhuc vivente ausus sit (ut alia prætereaam) opus meum pro libito suo typis evulgare, & me identidem confratrem suum injuria capere. Sed ipse viderit, & Deus scrutator cordium retribuet. ✠ †

Nec valet dicere, quod per lucrationem indulgentiæ 6
plenariæ tollatur quidem obligatio implendi pœnitentiam sacramentalem impositam à Confessario, quatenus est satisfactoria pro peccatis præteritis, non autem quatenus est medicinalis pro præcavendis peccatis futuris. Non valet, inquam, quia licet pœnitentia subinde etiam imponatur ut medicina; Confessarius tamen illam imponere non potest, nisi in pœnam peccati: sicuti licet Judex procurare debeat quod pœna delinquentis sit talis, ut simul sit medicina in futurum, non tamen posset illam pœnam imponere etiam ut medicinam, si illa pœna fuisset à principe condonata: ergo si per indulgentiam plenariam condonatur, & remittitur pœnitentia ut satisfactoria, etiam tolletur ut medicinalis. Nec etiam valet di- 7
cere, quod adhuc remaneat obligatio implendi pœnitentiam saltem propter reverentiam sacramenti, & ejus integritatem, ne maneat sacramentum imperfectum sine una parte integrante. Non valet, inquam, quia sacramentum pœnitentiæ non exigit pro parte integrali satisfactionem sacramentalem, nisi ex supposito quod adhuc adsit pœna temporalis satisfacienda, seu solvenda, cum ad hanc remittendam illa unice injungi debeat à Confessario, ideoque satisfacta, & soluta, seu remissa omni pœna temporali restante, non requiritur talis integritas satisfactionis, cum non amplius possit juste exigi satisfactio ab eo, qui jam integre satisfecit, & debitum jam integre solvit, vel remissionem debiti integre consecutus, ut verificatur in eo, qui lucratus est indulgentiam plenariam: unde post lucrationem ipsius, nec reverentia sacramenti, nec Confessarii præceptum obligabit eum ad pœnitentiam adimplendam. Sic optime Lugo *loc. cit. num.* 24. & 27. Kazenberger *loc. cit. num.* 40. & alii.

In praxi tamen tempore indulgentiæ etiam plenariæ 8
decet, quod Confessarius semper imponat pœnitentiam saltem *medicinalem, & præservativam*, quando judicat necessariam, eamque pœnitens admittat, quamvis indulgentiam plenariam certo consequatur, quia hoc necessarium judicat Suar. apud Mastrium *theol. mor. disp.* 23. *q.* 2. *n.* 26 & alii. Immo tenetur Confessarius injungere *pœnitentiam medicinalem*, atque etiam *vindicativam*, seu *satisfactivam*, quando probabiliter credit pœnitentem non consecutum esse, aut mox non consecuturum esse indulgentiam plenariam, teneturque pœnitens in tali casu illam adimplere; si autem Confessarius probabiliter credat pœnitentem jam consecutum esse, aut mox consecuturum esse indulgentiam plenariam, potest omnem penitentiam, in quantum est vindicativa, seu satisfactiva, omittere juxta S. Thomam, S. Bonaventuram, & plurimos antiquiores, & recentiores apud Tannerum, Dianam, & Gobat *de Jubilæo c.* 25. ob rationes *n. antecedenti* allatas. Ob reverentiam tamen sacramenti Pœnitentiæ convenit Confessario levem saltem pœnitentiam injungere, & pœnitenti eam adimplere: quia licet non sit necessaria pro satisfactione pœnæ temporalis debitæ; cum supponatur integre remissa per lucrationem indulgentiæ plenariæ; prodest tamen multum ad meritum, quod pluries faciendum est, quam redemptio pœnæ temporalis, ut recte cum aliis advertit Lugo *loc. cit. n.* 21.

Indulgentiæ plenariæ effectus est etiam remittere 9
omnem pœnam debitam in foro Dei, id est omnem pœnam relictam ex peccatis dimissis, ad quam persolvendam in hoc mundo, vel in purgatorio est homo obligatus à justitia Dei. Sic S. Thomas *in disp.* 20. *quæst.* 1. *art.* 3. *quæst.* 1. communiter receptus ab omnibus recentioribus, ut testatur, & sequitur Gobat *loc. cit. n.* 25. & est jam communis, & certa Doctorum sententia, ut

BIBLIOTECA CENTRAL U.A.N.L.

ut testatur Lugo *loc. cit. num.* 7. Immo, ipso teste, docet Suarez *disp.* 30. *sect.* 2. *num.* 2. de fide esse, Papam virtute clavium habere potestatem remittendi pœnam illam etiam in foro Dei; & de facto Sixtus IV. damnavit sequentem Petri Oxomensis propositionem: *Papa non potest indulgere alicui vivo pœnam purgatorii.* Sic refert Kazenberger *loc. cit. num.* 39. Nec valet dicere cum nonnullis antiquis per indulgentias non relaxari pœnam in foro Dei, sed solum remitti pœnitentiam in foro sacramentali debitam, id est, obligationem implendi pœniten-
10 tiam à confessario injunctam. Non valet, inquam, quia, ut optime eos confutant S. Thomas *loc. cit.* Lugo *loc. citat.* Gobat *loc. cit.* Kazenberger *loc. citat.* & alii passim, sequeretur ex eorum sententia, quod ecclesia concedendo indulgentias, potius obesset, quam prodesset fidelibus, cum sic illos liberaret levibus pœnitentiis, & remitteret ad graviores pœnas purgatorii: clarum enim, & manifestum fidelium gravamen esset, velle per indulgentiam remitti solum debitum implendi pœnitentiam, relinquendo debitum pœnæ, cum esset utilius pœnitentibus implere pœnitentiam ad remittendam pœnam ipsa sine dubio graviorem. Unde cum Tridentinum Concil. *sess.* 35. *cap.* 21. *in decreto de indulgentiis* definerat: *indulgentiarum usum esse populo christiano maxime salutarem*, patet, eorum sententiam esse falsissimam. Quod hactenus dictum est de effectu indulgentiæ plenariæ, hoc proportionaliter, & suo modo applicandum est etiam
11 indulgentiæ partiali. Effectus cujuscumque indulgentiæ non est remittere pœnam debitam pro peccato veniali nondum remisso; quia pœna non potest remitti, nisi prius remissa culpa. Kazenberger *loc. cit. num.* 8. Gobat
12 *loc. cit. num.* 278. Felix Potestas *tom.* 1. *part.* 4. *cap.* 8. *de indulgentiis n.* 2788. Reiffenstuel *theol. moral. tract.* 12. *dist.* 3. *q.* 2. *n.* 12. & 13. & ipso teste communis aliorum.

13 Indulgentiæ possunt à Summo Pontifice concedi, & applicari etiam defunctis, qui in purgatorio detinentur; *communis, ac certa.* Id enim constat ex communi usu, & praxi ecclesiæ, in qua nihil tam usitatum est, quam applicare indulgentias pro defunctis, & tradit Joannes VIII. *in epist.* 144. & Leo X. in const. *incip.* Exurge
14 Domine::: contra Lutherum. Non possunt tamen ipsis defunctis concedi indulgentiæ per modum absolutionis habentis annexam solutionem, sicut conceduntur vivis; sed solum per modum suffragii, seu piæ solutionis, & exhibitæ satisfactionis; *communis* fere omnium Theologorum cum S. Thoma *in* 4. *dist.* 45. *quæst.* 2. *art.* 3. *quæst.* 2. S. Bonaventura *part.* 2. *art.* 1. *quæst.* 5. Mastrio *theol. moral. disp.* 23. *quæst.* 4. *num.* 57. Kazenberger *loc. cit. num.* 43. Reiffenstuel *theol. moral. tract.* 12. *dist.* 3. *quæst.* 4. *n.* 41. & 42. Et ratio est, quia Summus Pontifex Christi in terris Vicarius non habet jurisdictionem in defunctos, sicuti in fideles viventes, cum acceperit à Christo potestatem solvendi solum *super terram*, non vero *sub terra.* Qui autem non habet jurisdictionem in alium tamquam sibi subditum, nequit eidem concedere indulgentias per modum absolutionis, quia concedere indulgentias per modum absolutionis est actus jurisdictionis, adeoque Summus Pontifex nequit defunctis concedere indulgentias per modum absolutionis, sed tantum per modum suffragii.

15 Indulgentia autem per modum absolutionis differt ab indulgentia per modum suffragi specialiter per hoc, quod indulgentia per modum absolutionis conceditur, quando superior sibi subditum immediate, & directe liberat à pœna temporali. Sic Summus Pontifex tamquam superior, & minister à Deo constitutus immediate, & directe liberat fideles vivos tamquam sibi subditos à pœnis temporalibus relictis in peccatis jam quoad culpam dimissis, concedendo eis indulgentiam *per modum absolutionis habentis tamen annexam solutionem*; quia hæc absolutio fit cum aliqua solutione ex thesauro ecclesiæ, scilicet applicatione, & exhibitione satisfactionum Christi, & Sanctorum. Indulgentia verò *per modum suffragii* dicitur concedi, quando non immediate, & directe, sed indirecte, & mediate, scilicet mediante actione alterius. Sic Summus Pontifex concedit indulgentias defunctis, mediantibus aliquibus piis viventium fidelium operibus tamquam pretium æquivalens ex thesauro ecclesiæ Deo oblatum pro solutione illarum animarum, quibus ex mente Pontificis applicatur. Sic videtur insinuare, aut potius supponere S. Thom. *in* 4. *dist.* 45. *quæst.* 7. *art.* 3. *quæst.* 2. ubi dicit indulgentias concedi defunctis *non directe, & principaliter, sed tantum secundario, & indirecte*, & videtur esse communior Doctorum, quamvis alii aliam explicationem afferant, ut videre est apud Gobat *tract.* 4. *de indulgent. part.* 2. *à n.* 477. Filliuc. *tom.* 1. *tract.* 8. *cap.* 8. *num.* 104. & *seq.* Lugonem *tom.* 6. *disput.* 27. *sect.* 4. *à num.* 58. *ad* 73. *inclusive.*

Indulgentiæ pro defunctis rite concessæ, & acqui- 16
sitæ secundum ordinariam Dei legem prosunt certo, & infallibiliter illis determinatis animabus, quibus ex intentione Summi Pontificis applicantur, ita ut animæ illæ de thesauro ecclesiæ per modum suffragii sibi applicato juventur, vel ad totalem remissionem pœnæ, & totalem liberationem è purgatorio, si indulgentia est plenaria, vel ad partialem, si indulgentia est partialis. Navarr. *de indulgent. & jubilæo notabil.* 22. Lugo *tom.* 6. *disput.* 47. *sect.* 5. *num.* 59. Roderic. *tom.* 2. *quæst. regular. quæst.* 67. *art.* 3. Gobat *loc. cit. n.* 484. Filliuc. *tom.* 1. *tract.* 8. *cap.* 8. *num.* 208. Suarez *tom.* 4. *disput.* 53. *sect.* 4. Sotus *quæst.* 2. *art.* 3. Reiffenstuel *theol. moral. tract.* 12. *quæst.* 4. *dist.* 5. *num.* 44. Henricx *disput.* 4. *de Sacrament. Pœnit. quæst.* 8. *num.* 66. & apud ipsum Bellarminus, Arriaga, Dicastillus, & alii; Kazenberger *loc. cit. num.* 43. ubi cum aliis testatur sic tenere recentiores communiter, Mastrius *theolog. moral. disput.* 24. *n.* 47. asserens hanc esse communiorem, & probabiliorem sententiam. P. Roa *de purgatorio cap.* 15. Raynal. *sect.* 3. *punct.* 1. *à num.* 17. *punct.* 5. *à num.* 9. *punct.* 6. *n.* 12. citatus, & secutus probabiliter à La Croix *lib.* 6. *p.* 2. *n.* 1330. qui *lib.* 6. *part.* 2. *num.* 534. dicit quod si impleantur conditiones requisitæ, effectum liberationis determinatæ animæ esse infallibilem, ut tenent S. Thom. Ledesma, Sotus, Valent. Coninch, Less. Filliuc. Castrop. Diana, Gran. Lugo, Tanner. Mendo *d.* 13. *n.* 96. Arriaga *d.* 15. *sect.* 1. & optime Suarez *d.* 79. *sect.* 10. ubi ostendit S. Augustinum, Chrysostomum, & Cyrillum idem sentire, & dicit quod contrarium tenent S. Bonaventura, Richardus, Durand. Cajetan. Cordub. Bonacin. Layman, Amic. & alii multi.

✠ † *Romanus Theologus* §. 13. suæ censuræ subjicit quæ ego tradidi *art. cit. num.* 16. scilicet: quod indulgentiæ pro defunctis rite concessæ & acquisitæ secundum ordinariam Dei legem prosint certo & infallibiliter illis determinatis animabus, quibus ex intentione Summi Pontificis applicantur. Et tamen dictam sententiam cum pondere rationum ibi productarum *à num.* 16. *ad* 20. inclusive, defendunt præter *ibi* allegatos graviss. Auctores, etiam alii plures, quos inter noster Matthæucci cum aliis in *cautela confessarii lib.* 1. *cap.* 27. *propos.* 37. *ab Alexandro VII. damnata, num.* 51. asserens quod id deducitur *ex epist. Leonis X. ad Card. Cajetanum, de indulgent.* in qua pari modo loquitur de indulgentiis rationabili causa tam vivis, quam defunctis concessis. Sed vivis datæ indulgentiæ infallibiliter prosunt, si opera præscripta impleantur, & causa sit proportionata: ergo sic dicendum de datis pro defunctis, quibus certo & infallibiliter prosunt, vel ex parte, si indulgentia sit non plenaria, vel integre, si sit plenaria, habeatque conditiones necessarias. Hæc illæ, qui statim *sub num.* 52. subjungit: *sed dubitatur, an determinate liberetur ea anima pro qua celebratur in altari privilegiato?* Respondent *affirmative*; & affert ad rem breve Gregorii XIII. pro concessione indulgentiæ altari privilegiato in ecclesia S. Bartholomæi de Urbe, ubi ipse scribebat. Ita etiam doctiss. P. Augustinus de Gabrielis Theol. Cappucc. *tom.* 3. *tract.* 7. *de pœnit. num.* 540. cum aliis ibi citatis P. Concina *lib.* 1. *de Sacram. Pœnit. dissert.* 5. *num.* 44. *quæst.* 10. circa hanc quæstionem, hæc habet: *Plures quidem affirmant, at plures etiam negant; & quia ego, quid verosimilius sit ignoro, rem indecisam relinquo.* Et Card. Bellarminus *lib.* 1. *de indulgent. cap.* 14. neutram sententiam audet reprobare, vocatque negantem valde rationabilem, & affirmantem valde piam. Videatur appendix tract. VI. cursus theol. moral. Colleg. Salmanticensis, ubi *tract. VI. cap.* 3. *punct.* 2. *à num.* 99. *ad* 104. à doctiss. Auctor. omnino certa judicatur & solidissime probatur nostra conclusio, & solvuntur omnes objectiones. ✠ †

17 Ratio autem nostra est, quia Leo X. in constitut. *incip.* Exurge Domine::: contra Lutherum, absolute, & æqualiter absque hæsitatione promittit effectum suum illis indulgentiis, quæ applicantur defunctis, ac illis, quas sibi vivi lucrantur, dicit enim expresse: "Omnes, „tam vivos, quam defunctos, qui veraciter omnes in„dulgentias hujusmodi consecuti fuerint, tanta tempo„rali pœna secundum divinam justitiam pro peccatis „suis actualibus debita liberari, quanta concessæ, & „acquisitæ indulgentiæ æquivalet. Et ita ab omnibus te„neri, & prædicari debere sub excommunicationis latæ „sententiæ pœna, &c. auctoritate apostolica decernimus" atqui indulgentiæ rite concessæ, & acquisitæ infallibiliter prosunt illis vivis, qui eas sibi lucrantur, ergo etiam debent prodesse infallibiliter illis determinatis defunctis, quibus applicantur. Tum quia Summi Pontifices in brevibus altarium privilegiatorum concedere solent, *ut quicumque Sacerdos*, servatis servandis, ac diebus in brevi specificatis: "Missam defunctorum pro anima cu„juscumque fidelium defunctorum ad præfatum altare „celebrabit, anima ipsa de thesauro ecclesiæ per mo„dum suffragii indulgentiam consequatur, ita ut Domi„ni nostri, &c. suffragantibus meritis à purgatorii pœnis „liberetur." Ubi ut vides ex ly *pro anima cujuscumque*, & ly *anima ipsa* videtur promitti liberatio animæ determinatæ à purgatorio. Tum etiam quia licet Deus, ut recte probat Kazenberger. *loc. cit. num.* 44. non teneatur acceptare applicationem indulgentiarum defunctis factam ex eo, quasi Papa haberet immediate jurisdictionem in defunctos, tamen ex eo tenetur Deus acceptare applicationem indulgentiarum defunctis factam à Papa, quia Deus voluit in ecclesia esse communionem Sanctorum: quare ex decreto hujus communionis inter ecclesiam triumphantem, militantem, atque etiam purgantem, tenetur acceptare illas satifactiones, sive pro vivis, sive pro defunctis oblatas; & sic si infallibiliter prosunt illis vivis, qui eas sibi lucrantur, etiam infallibiliter debent prodesse illis determinatis defunctis, quibus applicantur.

18 Nec valet dicere, quod Deus non acceptat indulgentias semper pro illis, quibus applicantur, sed pro illis, qui ex hac vita decesserunt magis digni tali gratia, quia *v. gr.* in vivis fuerunt magis solliciti in acquisitione indulgentiarum, & oratione pro defunctis, ut in simili de missæ sacrificio, eleemosynis, & orationibus dicit S. Augustinus *lib. de cura pro mortuis c. ult.* relatus *in cap.* Non æstimemus 19. *caus.* 13. *quæst.* 2. his verbis: "Non pro quibus fiunt, omnibus prosunt, sed „his tantum, pro quibus dum vivunt, cooperantur, ut „prosint," & *in cap.* Tempus 23. *eadem caus. & quæst.* his verbis: "Sed hæc eis prosunt, qui cum viverent sibi, „ut postea possent prodesse meruerunt." Non valet, inquam, quia licèt etiam de mente S. Augustini credibile sit, quod Deus facilius pro illis defunctis, qui in vita fuerunt magis solliciti pro acquisitione indulgentiarum, & oratione pro mortuis, acceptet, nedum missæ sacrificia, orationes, eleemosynas, jejunia, & alia hujusmodi suffragia, sed etiam indulgentias generaliter pro defunctis omnibus applicatas, hoc tamen (secundum legem Dei ordinariam) non videtur dicendum de indulgentiis pro aliquo determinato defuncto applicatis, nisi his ex speciali Dei providentia, & dispositione fuisset merito privandus, ex quo dum viveret, alios defraudasset similibus debitis suffragiis, & indulgentiis, ut de exemplo Promi numero sequenti referendo. (Ad rem *vid. add. hisp. novis. verb.* Ætas.)

19 Nec valet objicere, quod soleat sæpius pro una & eadem anima in altari privilegiato sacrificari, & indulgentia plenaria applicari, quod esset superfluum, si indulgentia certo, & infallibiliter prodesset pro illa determinata anima, cui applicatur. Non valet, inquam, quia merito pro una, & eadem anima plures missæ etiam in altari privilegiato celebrantur, & plures indulgentiæ plenariæ applicantur propter varias rationes. *Primo*, quia non constat, an causa, ob quam Pontifex concessit indulgentiam plenariam, sit justa, & sufficiens, defectu cujus sufficientis justæ causæ est invalida etiam indulgentia concessa à Papa, ut ex communi diximus *art.* 2. *num.* 33. *Secundo*, quia non constat, an, & quomodo prior Sacerdos celebrans applicuerit suam intentionem, seu an altare, in quo celebravit, habeat omnia requisita ad esse privilegiatum. *Tertio*, quia non constat, an, qui plenariam indulgentiam alicui animæ applicavit, omnes conditiones necessarias impleverit. *Quarto*, quia ignoratur, an non ob aliquam peculiarem causam velit Deus circa hanc, aut illam animam facere exceptionem à sua generali promissione, scilicet ob rationes omnino peculiares, non permittendo, ut indulgentia in actu secundo prosit huic certæ animæ, ut habetur in vita Rabani Mauri, ubi narratur rejectio suffragiorum pro demortuo Cœnobii Promo, qui vivus defraudaverat defunctos subsidio eleemosynæ per Abbatem constitutæ: sic refert Raynaudus *tom.* 2. *part.* 2. *quæst.* 5. *fol.* 289. *col.* 1. & 3. ex ipso Gobat *tract.* 4. *de indulg. part.* 2. *cap.* 19. *n.* 458. & *cap.* 22. *num.* 486. *Quinto*, quia nostra sententia nondum est omnino certa, quamvis sit probabilior, atque communior inter Theologos; unde merito pro iisdem animabus reiterantur missæ, sacrificia, & indulgentiæ: *Melius enim supersunt ista eis, quibus non obsunt, quam eis deerunt, quibus prosunt*, ut docet S. Augustinus relatus *in cit. cap.* Non æstimemus 19. *caus.* 13. *quæst.* 2.

Quod autem plures animæ remaneant adhuc in pœ- 20
nis purgatorii non obstantibus missarum sacrificiis, & indulgentiis plenariis pro ipsis applicatis, & à Deo acceptatis, hoc oritur ex quo ipsæ descenderint in purgatorium cum peccatis venialibus nondum quoad culpam dimissis. Unde indulgentiæ etiam plenariæ nequeunt tollere, seu remittere pœnas à talibus animabus persolvendas, cum pœna non tollatur, seu non remittatur, nisi prius remissa culpa, ex dictis *suprà num.* 12. Culpa autem venialis nequit remitti per indulgentiam etiam plenariam (hæc enim remittit solam pœnam) sed per satisfactionem propriam usque ad novissimum quadrantem extingui debet in purgatorio, ut recte docet Scotus *in* 4. *dist.* 21. *quæst.* 1. & omnes sui apud Mastrium *in* 4. *disput.* 4. *quæst.* 9. & Kazenberger *loc. cit. num.* 45.

Ut quis lucretur indulgentias pro defunctis, non re- 21
quiritur, quod sit in gratia, seu opera requisita adimpleat in statu gratiæ; Navarr. *in comment. de Anno Jubilæi notab.* 22. *num.* 31. Graff. *in appendic. dec. aure. l.* 2. *tit. de indulg. cap.* 4. *num.* 21. & 36. Monacell. *tom.* 2. *formula* 6. *num.* 2. Felix Potestas *tom.* 1. *part.* 4. *num.* 3789. Raynaud. *sect.* 3. *part.* 5. *num.* 23. Escob. *tom.* 7. *E.* 5. *cap.* 7. *num.* 45. Henricx *disput.* 4. *de Sacram. Pœnit. quæst.* 11. *n.* 77. Diana *part.* 5. *tract.* 12. *resol.* 38. ubi ex Joanne Præposito, Trullench, Reginaldo, & aliis cum D. Thom. ut refert Viva *de Jubilæo quæst.* 6. *art.* 2. *num.* 6. docet, quod lucrari potest indulgentiam pro mortuis etiam qui omnia opera injuncta posuit in statu peccati, quia ratio satisfactionis, seu pretium pœnarum non est illud opus positum in statu peccati, sed thesaurus meritorum Christi & Sanctorum, quia applicatur ab ecclesia, posito tali opere; Illud autem opus fit nomine ecclesiæ, in qua numquam deest gratia, & ita etiam prodest Domino eleemosyna, quam mandat dari per suum servum quamvis peccatorem. Busemb. *l.* 6. *part.* 2. *dub.* 4. *art.* 2. *num.* 10. La Croix *ib. num.* 1351. & 1410. Reginald. *lib.* 7. *num.* 195. apud Gobat *tract.* 4. *de indulg. part.* 2. *cap.* 23. *num.* 490. & *seq.* Bonac. *de indulg. disp.* 6. *quæst.* 1. *punct.* 6. *prop.* 1. *num.* 11. cum aliis pluribus, ubi ipse sic præcise dicit: "Qui vero faciat opus ad consequendam in„dulgentiam pro defuncto, non est necesse, ut sit in „gratia: quamvis existens in peccato mortali non possit „suis operibus satisfacere pro se, aut pro alio; nihilomi„nus potest indulgentiam pro defuncto lucrari, si fa„ciat opus præscriptum ad obtinendam indulgentiam pro „defuncto; tunc enim ipse non dicitur satisfacere, sed „facere opus, quo posito, Summus Pontifex applicat „defuncto indulgentiam, id est, satisfactionem Christi, „&

BIBLIOTECA CENTRAL U.A.N.L.